

SUUNVUORO

Tämä Virittäjän numero on omistettu semantikko ja murteentutkija professori Ruben Nirvin muistolle. Osa numeron annista on satoa R. E. Nirvin muistoseminaarista, joka järjestettiin Helsingin yliopistossa viime joulukuussa sen kunniaksi, että Nirvin syntymästä tuli kuluneeksi sata vuotta. Kielitieteen kentiltä -osastossa Tapani Lehtinen muistelee Nirvin elämäntyötä, Matti Vilppula esittelee Nirvin värikästä keruusatoa Kiihtelysvaaran murteen suursanastuksesta ja Irma Nirvi-Suuronen muistelee kirjallisen jäämistön avulla Ruben Nirviä isänä sekä kielentutkijan perheen arkea ja dramaattisiakin vaiheita sota-ajan koettelemuksissa. Nykytutkijan työn paineissa ja epävarmuudessa on hyvä muistaa, ettei tutkijan taival ole koskaan ollut valmiiksi silattu ja mutkaton.

Muistellessakaan katse ei ole pelkästään menneessä vaan tulkitsee myös nykyistä ja tulevaa. Tämän numeron artikkelit ovat nykytutkijoiden puheenvuoroja aihepiireistä ja ilmiöistä, jotka kiehtoivat myös Nirviä hänen omassa tutkimuksessaan. Muistoseminaarin esitelmiin pohjautuvat Ulla-Maija Kulosen pohdinta vanhimpien eläintennimitysten etymologioista ja affektin osuudesta niissä sekä Heikki Paunosen katsaus synonymiaan Helsingin slangissa. Hannele Forsbergin tutkimus *montako*-kysymystyyppin synnystä sopii tämän numeron kokonaisuuteen, koska siinäkin keskiössä ovat savolaismurteet, jotka olivat myös Nirville keskeisiä hänen murteenkeruutyössään.

Nirvin teoreettinen kiinnostus kielenilmiöitä kohtaan kumpusikin siitä kenttäkokemuksesta, jonka murteenkerääjän työ elävän kielenkäytön parissa tarjosi. Nirviä askarruttivat erityisesti synonymia ja kielen tabuilmiot. Nirvin merkitysnäkemyksen ja nykytutkimuksen yhtymäkohtia etsii Jari Sivonen katsauksessaan, jossa hän esittelee Nirvin tapaa käsitellä merkitysyhteyksiä. Veikko Anttonen puolestaan valottaa tabu-käsitteen taustaa uskontotieteilijän näkökulmasta.

Kielitieteessä tutkimustieto ei välttämättä vanhene siten kuin jatkuvaa uutuusarvoa korostava tieteenihanne ohjaa olettamaan, vaikka muuttuvien teoriakehysten tulkinta toki kysyy suhteuttavaa lukutaitoa. Tämän numeron tarkoitus on muistuttaa siitä elävästä tiedosta, joka vanhempaan tutkimukseen kätkeytyy. Oivalluksen iloa voi tuottaa myös sen pohtiminen, missä näkyvät tutkimuksen jatkumot ja mitä löydetään uudelleen perinnekatkosten jälkeen.

Sadantenäkymmenentenä julkaisuvuotenaan Virittäjä haluaa tarjota lukijoilleen enemmänkin uudelleenlöytämisen iloa. Käynnisteillä on verkkojulkaisuhanke, jonka tarkoitus on saattaa pikkuhiljaa Virittäjän kotisivuille luettavaksi edustavia näytteitä vanhojen Virittäjien annista vuosilta 1883–1994. Virittäjän verkkosivuilla voi tutustua hankkeeseen ja tehdä ehdotuksia verkossa julkaistavista kirjoituksista. Virittäjän historia heijastaa koko fennistiikan historiaa. Tämä käy elävästi ilmi Kaisu Juuselan kirjoittamasta tuoreesta historiikista, jonka julkistamista juhlistamaan toivotamme Virittäjän lukijat tervetulleiksi (tilaisuudesta on tietoa sisäsivuilla), samalla kun kiitämme Kaisu Juuselaa yhden naisen suurtyöstä! ■

TIINA ONIKKI-RANTAJÄÄSKÖ
SALLA KURHILA